ଓଡ଼ିଶାରେ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ: ପୂର୍ବରୁ ଆସିଥିବା ବିପ୍ଳବ - ଏବଂ ବାକି ଥିବା କାର୍ଯ୍ୟ .

ଓଡ଼ିଶାର ଲିଙ୍ଗଗତ କାହାଣୀ ଅନେକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦୁଇଟି ରାଜ୍ୟର ସମାନ ସୀମାରେ ଅସହଜ ସହାବସ୍ଥାନର କାହାଣୀ।

JABASU KNOWLEDGE COMMONS · JABASU.ORG

B sector-primer Women Empowerment

Published: April 2026 · Last reviewed: April 2026

ଉପକୂଳ ଏବଂ ଉପ-ସହରାଞ୍ଚଳ ଦକ୍ଷିଣରେ-ଭୁବନେଶ୍ୱର, କଟକ, ଗଞ୍ଜାମ ସହର, ପୁରୀର କିଛି ଅଂଶରେ-ମହିଳାମାନଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି। ମିଶନ ଶକ୍ତି ଅଧୀନରେ ଗଠିତ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ କ୍ୟାଣ୍ଟିନ ଚଳାଉଛନ୍ତି, ସହରାଞ୍ଚଳର ଭିତ୍ତିଭୂମି ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି, କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି। ଓଡ଼ିଶାରେ ମହିଳା ଭୋଟରଙ୍କ ମତଦାନ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ନିର୍ବାଚନରେ ପୁରୁଷ ମତଦାନ ତୁଳନାରେ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଅଧିକ ରହିଛି-ଯାହା ନାଗରିକ ଯୋଗଦାନର ଏକ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ସୂଚକ। ସହରାଞ୍ଚଳର ମହିଳାମାନଙ୍କ ଶିକ୍ଷା, ବ୍ୟାଙ୍କିଙ୍ଗ ଏବଂ ଆଇନ ସହାୟତା କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଯଦିଓ ସମାନ ନୁହେଁ, ଯଥେଷ୍ଟ ଉନ୍ନତି ଘଟିଛି। .

ପଶ୍ଚିମ ଏବଂ ଦକ୍ଷିଣ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ-ମାଲକାଙ୍ଗିରି, ନବରଙ୍ଗପୁର, ନୁଆପାଡ଼ା, କାନ୍ଧମାଲ ଏବଂ କୋରାପୁଟର ଆଭ୍ୟନ୍ତରୀଣ ବ୍ଲକଗୁଡ଼ିକରେ-ଚିତ୍ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଅଟେ। ଏଠାରେ, ଲିଙ୍ଗ, ଜନଜାତି ଏବଂ ଦାରିଦ୍ର୍ୟର ମିଶ୍ରଣ ଏକ ମିଶ୍ରିତ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରେ ଯାହା ସାମଗ୍ରିକ ରାଜ୍ୟ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଅସ୍ପଷ୍ଟ | .

ଓଡ଼ିଶାର ଏନ୍. ଏଫ୍. ଏଚ୍. ଏସ୍.-5 ତଥ୍ୟ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ'ଆଇ. ଡି. 1'ରୁ କମ୍ ବୟସର 57 ପ୍ରତିଶତ ମହିଳା ରକ୍ତହୀନତାର ଶିକାର ହୋଇଥାନ୍ତି-ଏହି ସଂଖ୍ୟା ଆଦିବାସୀ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଦ୍ରୁତ ଗତିରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଉଛି। ରକ୍ତହୀନତା କେବଳ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ପରିସଂଖ୍ୟାନ ନୁହେଁ। ଏହା ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଖାଦ୍ୟ ଅସୁରକ୍ଷା, ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଖାଦ୍ୟ ବିବିଧତା ଏବଂ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ଖାଦ୍ୟ ବିତରଣର ଲିଙ୍ଗଗତ ଢାଞ୍ଚାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସୂଚକ ଯେଉଁଠାରେ ମହିଳାମାନେ ଶେଷ ଏବଂ ସର୍ବନିମ୍ନ ଖାଆନ୍ତି। ରକ୍ତହୀନ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଅଧିକ ଜଟିଳ ଗର୍ଭଧାରଣ ହୋଇଥାଏ, ରକ୍ତହୀନ ମାଆମାନଙ୍କର ଅଧିକ ରକ୍ତହୀନ ଶିଶୁ ଥାଆନ୍ତି, ଏବଂ ଏହି ଚକ୍ର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପିଢ଼ି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାରି ରହିଥାଏ।

ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ବାଲ୍ୟ ବିବାହ ହ୍ରାସ ପାଉଥିବା ବେଳେ, ଜାତୀୟ ହାରଠାରୁ ଅଧିକ ରହିଛି। ରାୟଗଡା, ନବରଙ୍ଗପୁର ଏବଂ କଳାହାଣ୍ଡି ଠାରୁ ମିଳିଥିବା ତଥ୍ୟ କ୍ରମାଗତ ଭାବେ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ସଂଖ୍ୟାଲଘୁ ବାଳିକାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ 18 ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ବିବାହ ହୋଇଥାଏ-ଏବଂ ଏହାର ପରିଣାମ ସିଧାସଳଖ ମାତୃ ମୃତ୍ୟୁହାର, ସ୍କୁଲ ଛାଡ଼ିଯିବା, ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ବହିଷ୍କାର ଆଦି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥାଏ, ଯାହା ସାରା ଜୀବନ ଜାରି ରହିଥାଏ।

ମହିଳାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ହିଂସା ଉଭୟ ବ୍ୟାପକ ଏବଂ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭାବରେ କମ୍ ରିପୋର୍ଟ ହୋଇଛି। ଓଡ଼ିଶାରେ ଲିଙ୍ଗ ଭିତ୍ତିକ ହିଂସା ଉପରେ ଏକ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ମହିଳାଙ୍କ ହିଂସାର ଅଭିଜ୍ଞତା ପ୍ରାୟତଃ ସାମାଜିକ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ ଯାହା ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ଉପରେ ପାରିବାରିକ ସମ୍ମାନ ଏବଂ ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥାଏ ଏବଂ ପୋଲିସ କମ୍ ରିପୋର୍ଟିଂ, ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ବିଚାର ଏବଂ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପୀଡ଼ିତ ସମର୍ଥନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ମହିଳାଙ୍କ ନୀରବତା ବୃଦ୍ଧି କରେ | 2007ର କାନ୍ଧମାଲ ଦଙ୍ଗାରେ ଖ୍ରୀଷ୍ଟିଆନ ଆଦିବାସୀ ମହିଳାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ବ୍ୟାପକ ଯୌନ ହିଂସା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା-ଯାହା ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ସଂଘର୍ଷ, ଜାତି, ଲିଙ୍ଗ ଏବଂ ଆଦିବାସୀ ପରିଚୟ ମଧ୍ୟରେ ମିଳାମିଶା ଏକ ଚରମ ଉଦାହରଣ ଯାହା ଓଡ଼ିଶାର କିଛି ଅଂଶରେ ଏକ ଜୀବନ୍ତ ବିପଦ ହୋଇ ରହିଛି। .

ଜମି ଅଧିକାରର ମାତ୍ରା ବିଶେଷ ଭାବେ ତୀବ୍ର। ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ପାଇଁ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଆଦିବାସୀ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଜମିର ମାଲିକାନା ସର୍ବନିମ୍ନ ରହିଛି। ଯେଉଁ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଜମି ନାହିଁ,

ସେମାନଙ୍କର କୌଣସି ବନ୍ଧକ ନାହିଁ, ବୈବାହିକ ଅବନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘରୋଇ ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ କୌଣସି ଆଇନଗତ ଦାବି ନାହିଁ, ଏବଂ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ଦର କଷାକଷି କ୍ଷମତା ରହିଛି। ମିଶନ ଶକ୍ତିର ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଗୁଡ଼ିକ ଆର୍ଥିକ ସଂଗଠନ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ନିଜେ ଜମି ଅଧିଗ୍ରହଣ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରନ୍ତି ନାହିଁ।

ତେବେ ଢାଞ୍ଚାଗତ ଚିତ୍ରଟି ହେଉଛିଃ ମିଶନ ଶକ୍ତି ଜରିଆରେ ଓଡ଼ିଶା ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଆର୍ଥିକ ସଙ୍ଗଠନର ଭିତ୍ତିଭୂମି ନିର୍ମାଣ କରିଛି। ଏହା ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାହା କରିନାହିଁ-ଏବଂ ଯେଉଁ ଏନଜିଓଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରିବାରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛି-ତାହା ହେଉଛି ସେହି ଆର୍ଥିକ ସଙ୍ଗଠନର ସୁରକ୍ଷାକୁ ହିଂସାରୁ ସୁରକ୍ଷା, ଅର୍ଥପୂର୍ଣ୍ଣ ରାଜନୈତିକ ସ୍ୱର, ଜମି ଏବଂ ଆଇନଗତ ଅଧିକାରରେ ପରିଣତ କରିବା।

ଦ୍ୱିତୀୟ ଭାଗ-ବୈଶ୍ୱିକ ପ୍ରମାଣ ବାସ୍ତବରେ କ "ଣ କହୁଛି?

ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ପ୍ରମାଣଃ ଏହା କ "ଣ ପ୍ରଦାନ କରେ ଏବଂ କ" ଣ କରେ ନାହିଁ

ଭାରତର ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଆନ୍ଦୋଳନ, ପରିମାଣ ଅନୁସାରେ, ବିଶ୍ୱର ସର୍ବବୃହତ କ୍ଷୁଦ୍ର-ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ। 2023 ମସିହା ସୁଦ୍ଧା, 8 ନିଯୁତ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. 2.54 ଲକ୍ଷ କୋଟି ଟଙ୍କାର ଋଣ ଗ୍ରହଣ କରିସାରିଛନ୍ତି। ବ୍ୟାଙ୍କର ପରିଶୋଧ ହାର କ୍ରମାଗତ ଭାବେ 96 ପ୍ରତିଶତରୁ ଅଧିକ ରହିଛି, ଯାହା ପାରମ୍ପରିକ ଋଣଦାତାମାନଙ୍କୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଏ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ସାମାଜିକ ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ଢାଞ୍ଚାକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିଥାଏ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଷ୍ଟମ ଭାରତୀୟ ମହିଳା ଏବେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ର ସଦସ୍ୟ।

ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ପାଇଁ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତରେ କ "ଣ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି ତାହାର ପ୍ରମାଣ ବିସ୍ତୃତ ଏବଂ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ। କୃଷି ସୂଚକାଙ୍କରେ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ (ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଇ. ଏ. ଆଇ.) କୁ ବ୍ୟବହାର କରି ପାଞ୍ଚଟି ପୂର୍ବ ଏବଂ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟରୁ କରାଯାଇଥିବା ଏକ କଠୋର ବହୁ-ରାଜ୍ୟ ଅଧ୍ୟୟନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଦସ୍ୟତା ମହିଳାମାନଙ୍କ ସାମଗ୍ରିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ସ୍କୋରକୁ ସକରାତ୍ମକ ଏବଂ ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ ଏବଂ ଦମ୍ପତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସଶକ୍ତିକରଣ ବ୍ୟବଧାନକୁ ହ୍ରାସ କରିଥାଏ। ଆୟ ଏବଂ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ ଉପରେ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଉପରେ ଦୃଢ଼ ପ୍ରଭାବ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା।

କିନ୍ତୁ ସେହି ସମାନ ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଦସ୍ୟତା ଗଭୀର ଲିଙ୍ଗଗତ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ଅନ୍ୟ ପ୍ରକାରର ସଶକ୍ତିକରଣକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରଭାବିତ କରେ ନାହିଁ-ବିଶେଷ କରି, ଘରୋଇ ହିଂସା ପ୍ରତି ମନୋବୃତ୍ତି ଏବଂ ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ମାନ। ଅସ୍ୱସ୍ତିକର ଫଳାଫଳଃ ଏକ ସଞ୍ଚୟ ଗୋଷ୍ଠୀରେ ଯୋଗଦେବା ଜଣେ ମହିଳାଙ୍କୁ ଘରୋଇ ଆୟକୁ ଅଧିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ | ଏହା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରେ ନାହିଁ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଆଘାତ କରିବାର ଅଧିକାର ଅଛି |

2024 ରେ ପ୍ରକାଶିତ ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗରୁ ଏକ କେସ୍ ଷ୍ଟଡି ଏକ ଅଧିକ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା। ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଯେଉଁମାନେ ସଞ୍ଚୟ ଏବଂ କ୍ରେଡିଟ୍ ଠାରୁ ଆଗକୁ ଯାଇ ସାମୂହିକ ସାର୍ବଜନୀନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ଯାଆନ୍ତି-ଶସ୍ୟ ବ୍ୟାଙ୍କ କିମ୍ବା ମଦ୍ୟପାନ ନିଷେଧ ପରି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରୀୟ ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟାକୁ ସଂଗଠିତ କରନ୍ତି-ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ସ୍ଥାୟୀ ସଶକ୍ତିକରଣ ଫଳାଫଳ ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଯାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଆର୍ଥିକ ରହିଥାଏ | ବିଶେଷ କରି ବ୍ୟବସ୍ଥା ହେଉଛି ଯେ ସାମୂହିକ ଭାବରେ ମନୋନୀତ ପଦକ୍ଷେପରେ ମହିଳାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସାର୍ବଜନୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବା ପିତୃପୁରୁଷ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ କରେ ଯାହା ଘରୋଇ ଆର୍ଥିକ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରେ ନାହିଁ |

ଏନ୍. ଏଫ୍. ଏଚ୍. ଏସ୍.-4 ତଥ୍ୟକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଏକ ଜାତୀୟ ସ୍ତରୀୟ ବିଶ୍ଳେଷଣରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ, ଯେଉଁ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଦସ୍ୟଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ, ସେଠାରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରସବ କରିବା (ଓ. ଆର୍.: 1.53), ଆଇରନ୍ ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟସ୍ ନେବା ଏବଂ ଘରୋଇ ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ଯଥେଷ୍ଟ ଅଧିକ। ଏହା ସୂଚିତ କରେ ଯେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ର ଉପସ୍ଥିତି-ବ୍ୟାପକ ସ୍ତରରେ-ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ସଶକ୍ତିକରଣ ସ୍ପିଲ୍ଓଭର୍ ପ୍ରଭାବ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ।

ମୁଖ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିଃମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ପାଇଁ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଆବଶ୍ୟକୀୟ କିନ୍ତୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ନୁହେଁ। ଆର୍ଥିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତିକରଣ ସହିତ ବ୍ୟାପକ ସ୍ତରରେ ଗ୍ରାମୀଣ ମହିଳାମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଏଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସର୍ବୋତ୍ତମ ମଞ୍ଚ। ସେମାନେ ନିଜସ୍ୱ ଭାବେ ପିତୃପୁରୁଷ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଉଚ୍ଛେଦ କରନ୍ତି ନାହିଁ। ଯେଉଁ ସଂଗଠନ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ସବୁଠାରୁ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ସଶକ୍ତିକରଣ ଫଳାଫଳ ସୃଷ୍ଟି କରିଛନ୍ତି, ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ସାମାଜିକ ମାନଦଣ୍ଡରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ, ଆଇନଗତ ସଚେତନତା ଏବଂ ସାମୂହିକ କାର୍ଯ୍ୟ କ୍ଷମତାକୁ ଆର୍ଥିକ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ମଞ୍ଚରେ ସ୍ତରିତ କରିଛନ୍ତି-ଯେଉଁମାନେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଗୁଡ଼ିକୁ ଏକ ଅନ୍ତିମ ବିନ୍ଦୁ ଭାବେ ବିବେଚନା କରୁନଥିଲେ।

ଲିଙ୍ଗଗତ ନିୟମଃ ପ୍ରକୃତରେ କ "ଣ ସେମାନଙ୍କୁ ବଦଳାଇଥାଏ

ବିଶ୍ୱ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ସାହିତ୍ୟରେ ସବୁଠାରୁ ଅସ୍ୱସ୍ତିକର ଆବିଷ୍କାର ହେଉଛି ଯେ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ଏବଂ ଆଦର୍ଶ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସମାନ ନୁହେଁ, ଏବଂ ଗୋଟିଏରୁ ଅନ୍ୟକୁ ରାସ୍ତା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ କିମ୍ବା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ନୁହେଁ |

ଜେନସନ ଏବଂ ଓଷ୍ଟର (2009) ଙ୍କ ଗବେଷଣା-ବର୍ତ୍ତମାନ ବିକାଶ ଅର୍ଥନୀତିରେ ବ୍ୟାପକ ଭାବେ ଉଦ୍ଧୃତ-ଗ୍ରାମୀଣ ଭାରତୀୟ ଗ୍ରାମରେ କେବୁଲ ଟେଲିଭିଜନର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକୁ ଯାଞ୍ଚ କରିଥିଲା। ସେମାନେ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଲେ ଯେ ସହରାଞ୍ଚଳ ସେଟିଙ୍ଗ୍ ବିଶିଷ୍ଟ ପ୍ରୋଗ୍ରାମିଂର ଏକ୍ସପୋଜର ଯେଉଁଠାରେ ମହିଳାଙ୍କ ଜୀବନ ଏବଂ ପସନ୍ଦ ଗ୍ରାମ ନିୟମଠାରୁ ଭିନ୍ନ, ଲିଙ୍ଗ ମନୋବୃତ୍ତିରେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଥିଲାଃ ମହିଳାମାନେ ରିପୋର୍ଟ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା କମ୍ ଥିଲେ ଯେ ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଅଂଶୀଦାର ହିଂସା ଗ୍ରହଣୀୟ, ବର୍ଦ୍ଧିତ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର ସ୍ୱାୟତ୍ତତା ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅଧିକ ଗତିଶୀଳତା ଥିଲା | ଏହି ପ୍ରକ୍ରିୟା ସ୍ଥାୟୀ ଥିଲା, ନାରୀତ୍ୱ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ପର୍କର ବିକଳ୍ପ ମଡେଲକୁ ବାରମ୍ବାର ଏକ୍ସପୋଜର କରାଯାଇଥିଲା-ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ନୁହେଁ, ବରଂ ମହିଳାଙ୍କ ଜୀବନ କିପରି ଦେଖାଯାଇପାରେ ତାହାର ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଛବିର ସରଳ ଉପଲବ୍ଧତା |

କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଭାରତର ଆଦିବାସୀ ବହୁଳ ଗ୍ରାମଗୁଡ଼ିକରେ ନିକଟରେ ହୋଇଥିବା ଗବେଷଣାରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ଅଧିକ ସାଧାରଣ ଉନ୍ମୁକ୍ତତା ଥିବା ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ମହିଳାମାନେ ଗତିବିଧିର ଅଧିକ ସ୍ୱାଧୀନତା ସହିତ ସୁସଂଗତ ଆଚରଣର ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି-ପୁଣି ପ୍ରୋଗ୍ରାମେଟିକ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପରିବର୍ତ୍ତେ ସହକର୍ମୀ-ସାଧାରଣ ପ୍ରଭାବ ମାଧ୍ୟମରେ। ସ୍ଥିର ଅନୁସନ୍ଧାନଃ କେବଳ ପିତୃପୁରୁଷ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମହିଳା ସହକର୍ମୀ ନେଟୱାର୍କରେ ଜଡିତ ମହିଳାଙ୍କ ଅପେକ୍ଷା ବହୁତ କମ୍ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଯାହା ସାମୂହିକ ଭାବରେ ମଡେଲ ଏବଂ ବିକଳ୍ପ ମାନଦଣ୍ଡକୁ ସୁଦୃଢ଼ କରେ |

ଏହି କାରଣରୁ ସେବା ମଡେଲ-ଯାହା ସର୍ବଦା ଆର୍ଥିକ ସଙ୍ଗଠନକୁ ସାମାଜିକ ଏବଂ ଆଇନଗତ ସକ୍ରିୟତା ସହିତ ଯୋଡ଼ିଥାଏ-ବିଶୁଦ୍ଧ କ୍ଷୁଦ୍ର ଆର୍ଥିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅପେକ୍ଷା ଭିନ୍ନ ଫଳାଫଳ ଆଣିଛି। ଆର୍ଥିକ ସମ୍ବଳ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ। କିନ୍ତୁ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱାଧୀନତାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ମାନଦଣ୍ଡରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ସହକର୍ମୀ ଏକତା, ରୋଲ୍ ମଡେଲ୍, ଆଇନଗତ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ସାମୂହିକ ସ୍ୱର ପାଇଁ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଆବଶ୍ୟକ | ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ହେଉଛି ମୂଳଦୁଆ | ଏହା କୋଠା ନୁହେଁ |

ଓଡ଼ିଶାରେ ଏନ୍. ଜି. ଓ. ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଃ ଏହାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛି ଯେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାବେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଗଠନ ଏବଂ ସଞ୍ଚୟ ସଂଯୋଗ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କିନ୍ତୁ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି। ଆଇନଗତ ସାକ୍ଷରତା, ଲିଙ୍ଗଗତ ଅଧିକାର ସଚେତନତା, ଗୋଷ୍ଠୀ ମାନଦଣ୍ଡ ପାଇଁ ସାମୂହିକ ସମର୍ଥନ ଏବଂ ଜି. ବି. ଭି. ସହିତ ନିରନ୍ତର ଯୋଗଦାନ ଯୋଗ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଗୁଡ଼ିକ ଗଭୀର ପରିବର୍ତ୍ତନ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି। ଏହାର ଅର୍ଥ ନୁହେଁ ଯେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଏକ ଜି. ବି. ଭି. ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳୀ ଚଳାଇବା ଆବଶ୍ୟକ। ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଯେ ସଶକ୍ତିକରଣର ସାମାଜିକ ଏବଂ ଆଇନଗତ ଦିଗକୁ ସମନ୍ୱିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି-ପୃଥକ ହସ୍ତକ୍ଷେପରେ ନୁହେଁ।

ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱଃ ପଞ୍ଚାୟତରୁ ପ୍ରମାଣ

ଭାରତର 73ତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ (1993) ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଆସନଗୁଡ଼ିକର ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ସଂରକ୍ଷିତ ରଖିଥିଲା। ତିନି ଦଶନ୍ଧି ପରେ ଫଳାଫଳଗୁଡ଼ିକ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟେଡ ଏବଂ ଜଟିଳ।

ଭାରତରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକରେ 14 ଲକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ନିର୍ବାଚିତ ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧି ଅଛନ୍ତି, ଯାହା ପଞ୍ଚାୟତ

ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପ୍ରାୟ 46 ପ୍ରତିଶତ ଗଠନ କରେ-ଯାହା ବିଶ୍ୱରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍ତରର ମହିଳାଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱର ସର୍ବାଧିକ ହାର ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ଜର୍ମାନୀ ଏବଂ ଜାପାନକୁ ପଛରେ ପକାଇ ଦେଇଛି। ଓଡ଼ିଶା ସମେତ କୋଡ଼ିଏଟି ରାଜ୍ୟ ସଂରକ୍ଷଣକୁ 50 ପ୍ରତିଶତକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିଛନ୍ତି।

ଫଳାଫଳ ଉପରେ ପ୍ରମାଣ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ। ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ ଏବଂ ଡୁଫ୍ଲୋଙ୍କ ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡ଼ିକ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନ ସହିତ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ସାର୍ବଜନୀନ ଭିତ୍ତିଭୂମିରେ ଅଧିକ ବିନିଯୋଗ କରିଛନ୍ତି-ବିଶେଷ କରି ପାନୀୟ ଜଳ ସୁବିଧା। ଟୋପାଲୋଭାଙ୍କ ଅନୁସନ୍ଧାନରୁ ଜଣାପଡିଛି ଯେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ ଜିପିଗୁଡ଼ିକ ବସ୍ତୁନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ଉନ୍ନତ ଜଳ ଗୁଣବତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି-ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଏକ ପ୍ରତିକୂଳ ଫଳାଫଳ ପାଇଛି ଯେ ଉନ୍ନତ ସେବା ଗ୍ରହଣ କରିବା ସମୟରେ ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ କମ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିଲେ, କାରଣ ସେମାନେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଦୁର୍ବଳ ନୀତି ନିର୍ମାତା ଭାବରେ ବିବେଚନା କରୁଥିଲେ। ପ୍ରମାଣ ସତ୍ତ୍ୱେ ମଧ୍ୟ ପକ୍ଷପାତିତା ଜାରି ରହିଥିଲା।

ସମାଲୋଚନା ମୂଳକ ଭାବେ, 30 ବର୍ଷର ମହିଳା ସଂରକ୍ଷଣରୁ ମିଳିଥିବା ଶିକ୍ଷା ଉପରେ 2025 ମସିହାର ଏକ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ କେବଳ ସଂରକ୍ଷଣ ହିଁ ସଶକ୍ତିକରଣକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ ନାହିଁ। ନିର୍ବାଚିତ ପଦବୀରେ ଥିବା ଅନେକ ମହିଳା ଅନୁଭବ କରନ୍ତି ଯେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେବାର କ୍ଷମତା ପୁରୁଷ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ପାଖରେ ରହିଥାଏ-ଏକ ଘଟଣା ଯାହା ସାରା ଭାରତରେ "ପ୍ରକ୍ସି ପ୍ରଧାନ" ସମସ୍ୟା ଭାବରେ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ ହୋଇଛି, ଯେଉଁଠାରେ ସ୍ୱାମୀ କିମ୍ବା ପିତା ନିର୍ବାଚିତ ମହିଳାଙ୍କ ଅଧିକାରକୁ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତି। ସଂରକ୍ଷଣ ଏକ ଆସନ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଦିଏ, ଏକ ସ୍ୱର ନୁହେଁ।

ଓଡ଼ିଶା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ: ଓଡ଼ିଶାର ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ନିୟମ-ଯାହା ଦୁଇରୁ ଅଧିକ ସନ୍ତାନ ଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା କରିବାକୁ ବାରଣ କରେ-ମହିଳାମାନଙ୍କ ପ୍ରବେଶକୁ ଆନୁପାତିକ ଭାବରେ ସୀମିତ କରୁଥିବା ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ କରାଯାଇଛି, ବିଶେଷ କରି ଆଦିବାସୀ ଏବଂ ନିମ୍ନ ଆୟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ମହିଳାମାନେ ଯେଉଁମାନେ ପରିବାର ନିଯୋଜନକୁ କମ୍ ପ୍ରବେଶ କରନ୍ତି | ଏହା ଏକ ସଂରଚନାତ୍ମକ ନୀତି ବିରୋଧାଭାସ: ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ 50 ପ୍ରତିଶତ ସଂରକ୍ଷଣ ରହିଛି ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡିକରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପସେଟ୍ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଏହାକୁ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ବାରଣ କରନ୍ତି |

ଓଡ଼ିଶାରେ ଏନ୍. ଜି. ଓ. ମାନଙ୍କ ପାଇଁ: ଆଇନଗତ ଜ୍ଞାନ, ଏକତା ନେଟୱାର୍କ ଏବଂ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ-ନିର୍ମାଣ ସହିତ ନିର୍ବାଚିତ ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ମହିଳା ରାଜନୈତିକ ସଶକ୍ତିକରଣରେ ଉପଲବ୍ଧ ସବୁଠାରୁ ସିଧାସଳଖ ବିନିଯୋଗ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ | ଆସନ ବିଦ୍ୟମାନ | ସମର୍ଥନ ଢାଞ୍ଚା ପ୍ରାୟତଃ ନଥାଏ | କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହା ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ବୁଝିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ, ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡିକରେ ପରସ୍ପର ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ ହୁଏ, ଏବଂ ପୁରୁଷ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କଠାରୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ସେମାନଙ୍କର ଜନାଦେଶ ପ୍ରୟୋଗ କରିବାକୁ ଶିଖେ-ସେମାନଙ୍କୁ ବିଳମ୍ବ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ-ମାପନୀୟ ଶାସନ ଫଳାଫଳ ସୃଷ୍ଟି କରେ |

ଜି. ବି. ଭି.: କେଉଁ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କାମ କରେ?

ଲିଙ୍ଗ ଆଧାରିତ ହିଂସା ନିବାରଣ ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଉପରେ ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ପ୍ରମାଣ ଗତ ଦଶନ୍ଧିରେ ଯଥେଷ୍ଟ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଛି। ଅନେକ ଫଳାଫଳ ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ପାଇଁ ଛିଡ଼ା ହୋଇଛି |

ଗୋଷ୍ଠୀ-ଆଧାରିତ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ନେଟୱାର୍କ-ବିଶେଷ କରି, ଗ୍ରାମ ସ୍ତରରେ ଜି. ବି. ଭି. ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳା ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ-ଆଦିବାସୀ ଏବଂ ଦୁର୍ଗମ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସିଷ୍ଟମ-କେବଳ ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ କ୍ରମାଗତ ଭାବରେ ଅତିକ୍ରମ କରନ୍ତି | କୋରାପୁଟ ଜିଲ୍ଲାର ବୋଇପରିଗୁଡା ବ୍ଲକର 30ଟି ଗ୍ରାମରେ ସି. ୱାଇ. ଏସ୍. ଡି. ର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଯାହା ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳା ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀମାନଙ୍କୁ ଯୌନ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ ଭିତ୍ତିକ ହିଂସା ଯୋଦ୍ଧା ଭାବରେ ତାଲିମ ଦେଇଥିଲା ଏବଂ ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ହେଲ୍ପଡେସ୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲା, ରିପୋର୍ଟିଂ ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱରେ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟେଡ ବୃଦ୍ଧି ଘଟାଇଥିଲା କାରଣ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା-ପୋଲିସ୍, କୋର୍ଟ-ସମ୍ପୃକ୍ତ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଦ୍ୱାରା ଦୁର୍ଗମ ଏବଂ ଅବିଶ୍ୱାସୀ ଥିଲା |

ଲିଙ୍ଗଗତ ମାନଦଣ୍ଡ ଉପରେ ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବୟସର ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଆଶାଜନକ ବୋଲି ଦର୍ଶାଉଛି। ପ୍ରମାଣ ସାମ୍ନାକୁ ଆସୁଛି ଯେ ସ୍କୁଲ

ସେଟିଂସରେ ଲିଙ୍ଗ-ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ମଡ୍ଯୁଲଗୁଡିକ ଜି. ବି. ଭି. କୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରବୃତ୍ତି ହ୍ରାସ କରେ | ୟୁନିସେଫ୍ ସହିତ ସହଭାଗିତାରେ ଓଡ଼ିଶା ବିଦ୍ଯାଳୟରେ ସମାବେଶୀ ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳକୁ ମଜବୁତ କରିବା ପାଇଁ ଲିଙ୍ଗ-ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶୀଳ ମଡ୍ଯୁଲଗୁଡିକର ପାଇଲଟ୍ କରୁଛି-ଏକ ପଦକ୍ଷେପ ଯାହା ଅନୁସନ୍ଧାନକାରୀମାନେ ଏକ ପ୍ରତିରୋଧ ମଡେଲ ଭାବରେ ଆଗ୍ରହ ସହିତ ଦେଖୁଛନ୍ତି |

"ହ୍ୱିସ୍ପର୍ ସର୍କଲ୍"-କୋଭିଡ-19 ସମୟରେ ସ୍ମାର୍ଟଫୋନ୍ ଦ୍ୱାରା ସଂଯୁକ୍ତ ମହିଳାଙ୍କ ସହକର୍ମୀ ନେଟୱାର୍କ-ହିଂସା ମାମଲା ଚିହ୍ନଟ କରିବା ଏବଂ ଔପଚାରିକ ରିପୋର୍ଟିଂ ଅସମ୍ଭବ ଥିବା ସନ୍ଦର୍ଭରେ ପରାମର୍ଶଦାତାମାନଙ୍କ ସହିତ ବଞ୍ଚିଥିବା ଲୋକଙ୍କୁ ସଂଯୋଗ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଉପକରଣ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଛି। ପ୍ରୋଗ୍ରାମିଂ ପାଇଁ ଶିକ୍ଷା ହେଉଛି ଯେ ଅନୌପଚାରିକ, ସହକର୍ମୀ-ଆଧାରିତ ସୂଚନା ପ୍ରଣାଳୀ ଏବଂ ପାରସ୍ପରିକ ସମର୍ଥନ ପ୍ରାୟତଃ ଗ୍ରାମାଞ୍ଚଳ ଏବଂ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସେବା ଭିତ୍ତିଭୂମି ଅପେକ୍ଷା ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ସୁଲଭ |

ଓଡ଼ିଶାରେ ଜି. ବି. ଭି. ରୁ ବଞ୍ଚିଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଆଶ୍ରୟ ଏବଂ ଆଇନଗତ ସହାୟତା ଭିତ୍ତିଭୂମି ଜିଲ୍ଲା ସହର ଏବଂ ସହରାଞ୍ଚଳରେ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ହୋଇଛି। ଦୁର୍ଗମ ଆଦିବାସୀ ବ୍ଲକର ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ-ଯେଉଁଠାରେ ନିକଟତମ ୱାନ୍ ଷ୍ଟପ୍ ସେଣ୍ଟର ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଦୂରରେ ଥାଇପାରେ-ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସହାୟତା ସଂରଚନା ଫଳପ୍ରଦ ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧ ନୁହେଁ। କାଗଜରେ ଯାହା ଅଛି ଏବଂ ଅଭ୍ଯାସରେ ଯାହା ଉପଲବ୍ଧ ତାହା ମଧ୍ଯରେ ବ୍ଯବଧାନ ଅତ୍ଯଧିକ |

ତୃତୀୟ ଭାଗ-ପାଞ୍ଚଟି ସଙ୍ଗଠନ ଏହା ଅସାଧାରଣ ଭାବେ ଭଲ ଭାବେ କରୁଛନ୍ତି।

1. ସେବା-ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତ ମହିଳା ସଙ୍ଗଠନ (ଗୁଜରାଟ ଏବଂ 20ଟି ରାଜ୍ଯ)

1972 ମସିହାରେ ଅହମ୍ମଦାବାଦରେ ଶ୍ରମିକ ଓକିଲ ଇଲା ଭଟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେବା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଯାଇଥିଲା। 20ଟି ରାଜ୍ଯରେ 37.8 ଲକ୍ଷ ସଦସ୍ଯ ଏବଂ 14ଟି ରାଜ୍ଯରେ ସମବାୟ ସମିତି ସହିତ ଏହା ଆଜି ଭାରତର ଏକକ ସର୍ବବୃହତ ମହିଳା ଶ୍ରମିକ ଟ୍ରେଡ ୟୁନିଅନ।

ଯାହା ସେବାଙ୍କୁ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଆନ୍ଦୋଳନଠାରୁ ଭିନ୍ନ କରିଥାଏ, ତାହା ହେଉଛି ସଂଘର୍ଷ ଏବଂ ବିକାଶର ସମନ୍ୱୟକୁ ସହ-ସମାନ ରଣନୀତି ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିବା। ସେବା ମଡେଲର ମତ ହେଉଛି ଯେ କେବଳ ଆର୍ଥିକ ସଂଗଠନ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ-ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଗରିବ ଏବଂ ବଞ୍ଚିତ ରଖୁଥିବା ପରିସ୍ଥିତିକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ପାଇଁ ଆଇନଗତ ଜ୍ଞାନ, ସାମୂହିକ ସ୍ୱର ଏବଂ ନୀତି ସମର୍ଥନ କ୍ଷମତା ମଧ୍ଯ ଆବଶ୍ଯକ। ଏହି କାରଣରୁ ସେବା ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍ ଭେଣ୍ଡର୍ସ ଆକ୍ଟ 2014 ପାରିତ କରିବାରେ ଏକ ନିର୍ଣ୍ଣାୟକ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲା, ଯାହା ସଂଗଠିତ ହେବାର ଦଶନ୍ଧି ପରେ 4 କୋଟି ଷ୍ଟ୍ରିଟ୍ ଭେଣ୍ଡର୍ଙ୍କ ଜୀବିକାକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଦେଇଥିଲା। ଏହି ଆଇନ ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା। ଏହା ଦାବି କରାଯାଇଥିଲା।

ସେବା'ର ଆଗେୱାନମାନେ-ସ୍ଥାନୀୟ ମହିଳା ନେତାମାନେ ଯେଉଁମାନେ ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ସଙ୍ଗଠିତ ହୁଅନ୍ତି-ଏହି ଦର୍ଶନର କାର୍ଯ୍ଯକ୍ଷମ ଅଭିବ୍ଯକ୍ତି। ସେମାନେ କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମର ହିତାଧିକାରୀ ନୁହଁନ୍ତି। ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ସଂଗଠନର ପ୍ରେରକ ଶକ୍ତି, ଅଭିଯାନ ଆୟୋଜନ କରିବା, ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ଏବଂ ପଞ୍ଚାୟତ ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଜାତୀୟ ସରକାର ପର୍ଯ୍ଯନ୍ତ ନୀତିଗତ ମଞ୍ଚରେ ନିଜ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରିବା ପାଇଁ ଦାୟୀ।

ସେବା କର୍ମିକା ସ୍କୁଲ ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ମାନଙ୍କ ଉପରେ 2007ରେ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ସର୍ବେକ୍ଷଣରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ 68 ପ୍ରତିଶତ ସେମାନଙ୍କ କାର୍ଯ୍ଯ ଉପରେ ଅଧିକ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ପରିବାର ମଧ୍ଯରେ ଉଚ୍ଚ ମର୍ଯ୍ଯାଦା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି। ସେବା କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଗୋଷ୍ଠୀଗତ କାର୍ଯ୍ଯରେ ମହିଳାମାନଙ୍କର ଅଂଶଗ୍ରହଣ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଛି ଏବଂ ଘରୋଇ ହିଂସା ହ୍ରାସ ପାଇଛି-ଯାହାର ଫଳାଫଳ ସାଧାରଣତଃ ଆର୍ଥିକ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଆକଳନ କରାଯାଉଥିବା ପରିମାଣଠାରୁ ଅଧିକ।

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ଯ ଶିକ୍ଷାଃମିଶନ ଶକ୍ତି ଆର୍ଥିକ ଭିତ୍ତିଭୂମି ନିର୍ମାଣ କରିଛି। ସେବା ଯାହା ଦର୍ଶାଉଛି ତାହା ହେଉଛି

ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ତରର ସଶକ୍ତିକରଣ ପାଇଁ ମହିଳାମାନଙ୍କର ସାମୂହିକ ସ୍ୱର, ଓକିଲାତି କ୍ଷମତା ଏବଂ ନେତୃତ୍ୱର ନିର୍ମାଣ ଆବଶ୍ୟକ-କେବଳ ସେମାନଙ୍କର ସଞ୍ଚୟ ପୁସ୍ତକ ନୁହେଁ। ମିଶନ ଶକ୍ତି ଏବଂ ସେବା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବ୍ୟବଧାନ ହେଉଛି ଆର୍ଥିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ ଏଜେନ୍ସି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବ୍ୟବଧାନ। ଏନଜିଓମାନେ ଏହାକୁ ପୂରଣ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବେ।

2. ମହିଳା ହାଉସିଂ ଟ୍ରଷ୍ଟ (ଗୁଜରାଟ)

ଏମ୍. ଏଚ୍. ଟି. ସେବା ଇକୋସିଷ୍ଟମରୁ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଫୋକସ୍ ସହିତ ବାହାରିଥିଲାଃ ଗରିବ ମହିଳାଙ୍କ ଘର ଏବଂ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ। ସେମାନଙ୍କର ମୂଳ ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟି-ଯେ ଆବାସ ଏବଂ ପଡ଼ୋଶୀ ଅବସ୍ଥା ମୌଳିକ ଭାବରେ ମହିଳାଙ୍କ ସମସ୍ୟା, କାରଣ ମହିଳାମାନେ ସେଥିରେ ଅଧିକ ସମୟ ବିତାନ୍ତି ଏବଂ ଅପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ଜଳ, ପରିମଳ ଏବଂ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ପରିଣାମକୁ ଅଧିକ ତୀବ୍ର ଭାବରେ ବହନ କରନ୍ତି-ସିଧାସଳଖ ଆଦିବାସୀ ଓଡ଼ିଶାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ |

ଏମ୍. ଏଚ୍. ଟି. ର ଆଭିମୁଖ୍ୟ ନିର୍ମାଣରୁ ନୁହେଁ ବରଂ ସଂଗଠିତ କରିବା ଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥାଏ-ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ନିଜ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ କ "ଣ ଆବଶ୍ୟକ ସେ ବିଷୟରେ ନିଜସ୍ୱ ବୁଝାମଣା ସ୍ପଷ୍ଟ କରିବା, ଏବଂ ତା" ପରେ ସରକାରୀ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକୁ ହାସଲ କରିବା, ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା ସହିତ ବୁଝାମଣା କରିବା ଏବଂ ସାମୂହିକ ଭାବେ ଉନ୍ନତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବା। ଆବାସ ଉନ୍ନତି ସହିତ ଜଡିତ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଞ୍ଚୟ ମଡେଲ ଓଡ଼ିଶାର ଆଦିବାସୀ ବ୍ଲକ ପାଇଁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ, ଯେଉଁଠାରେ ଆବାସ ଗୁଣବତ୍ତା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଖରାପ ଏବଂ ସରକାରୀ ଆବାସ ଯୋଜନା ନିୟମିତ ଭାବରେ ସର୍ବାଧିକ ଅବହେଳିତ ପରିବାରକୁ ବାଦ ଦେଇଥାଏ।

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଃଆବାସ, ଜଳ ଏବଂ ପଡ଼ୋଶୀ ଭିତ୍ତିଭୂମି ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ଠାରୁ ଅଲଗା କ୍ଷେତ୍ର ନୁହେଁ। ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଭୌତିକ ଆଧାର ଯାହା ଉପରେ ମହିଳାଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଜୀବନ ବଞ୍ଚିଥାଏ। ଏନ୍. ଜି. ଓ. ଯାହା ଆବାସ ଅଧିକାର ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିଭୂମିକୁ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି.-ସଂଯୁକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ଏକୀକୃତ କରିଥାଏ-ଗୋଷ୍ଠୀମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆବାସ ଯୋଜନା, ଜଳ ଜୀବନ ମିଶନ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପାଇଁ ଏମ୍. ଜି. ଏନ୍. ଆର୍. ଇ. ଜି. ଏ. ରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥାଏ-ସଞ୍ଚୟ ଏବଂ ଋଣକୁ ଏକମାତ୍ର କ୍ଷେତ୍ର ଭାବରେ ବିବେଚନା କରୁଥିବା ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ସମନ୍ୱିତ ସଶକ୍ତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି।

3. ସି. ଆଇ. ଏନ୍. ଆଇ.-ଚାଇଲ୍ଡ ଇନ୍ ନିଡ୍ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ (ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଏବଂ ପୂର୍ବ ଭାରତ)

ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ପାଇଁ ସି. ଆଇ. ଏନ୍. ଆଇ. ର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ବିଶେଷ କରି ସେମାନଙ୍କର ସମନ୍ୱିତ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ମଡେଲରେ ରହିଛି, ଯାହା ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଆଗଧାଡ଼ିର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମୀ ଭାବେ ନିଯୋଜିତ କରିଥାଏ ଏବଂ ମହିଳା ଆର୍ଥିକ ସଂଗଠନ ତଥା ଉନ୍ନତ ମାତୃ ଓ ଶିଶୁ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଫଳାଫଳ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ପ୍ରଦର୍ଶିତ କରିଥାଏ।

କିଶୋର ଝିଅ ଏବଂ ଗର୍ଭବତୀ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଜନନ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପୁଷ୍ଟିକର ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ବିହାର, ଛତିଶଗଡ଼ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶାରେ ସି. ଆଇ. ଏନ୍. ଆଇ. ସମେତ ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପୋଷଣ ସଖୀ (ପୁଷ୍ଟିକର ବନ୍ଧୁ) ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯାଇଥିବା ସ୍ୱାଭିମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ ଜଣାପଡ଼ିଛି ଯେ ତାଲିମ ଏବଂ ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସହ ଯୋଡ଼ି ହୋଇଥିବା ମହିଳାମାନେ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପୁଷ୍ଟିକର ସେବାଗୁଡ଼ିକର ଶେଷ-ମାଇଲ ବିତରଣରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ଅନୁଦାନକୁ ପ୍ରଭାବୀ ଢଙ୍ଗରେ ପରିଚାଳନା କରିପାରିବେ-ଯଦି ସେମାନେ ସକ୍ଷମ, ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନରେ ଏବଂ ଶୋଷଣରୁ ସୁରକ୍ଷିତ ଥାଆନ୍ତି।

ଓଡ଼ିଶା ଉପାଦାନ ସିଧାସଳଖ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ। ସି. ଆଇ. ଏନ୍. ଆଇ. ଆଦିବାସୀ ଓଡ଼ିଶାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଛି ଏବଂ ଏହି ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବିତରଣର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗତିଶୀଳତାକୁ ବୁଝିଛି।

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଃଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ କର୍ମୀ, ଆଇନ ସହାୟତା ନାବିକ, ଏବଂ ଯୋଜନା-ସଚେତନତା ସୁବିଧା ପ୍ରଦାନକାରୀ ଭାବେ ତାଲିମ ଦିଆଯାଇପାରିବ-ସେମାନଙ୍କର ଭୂମିକାକୁ ସଞ୍ଚୟ-ଗୋଷ୍ଠୀ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ଠାରୁ ଗୋଷ୍ଠୀ ସମ୍ବଳ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରାଯାଇପାରିବ। ଏହା ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ (ଦକ୍ଷତା, ସ୍ଥିତି, ଆୟ) ଏବଂ

ସେମାନେ ଯେଉଁ ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ସେବା କରୁଛନ୍ତି (ଅଧିକାର ଏବଂ ସେବାଗୁଡ଼ିକର ଉନ୍ନତ ଉପଲବ୍ଧତା) ପାଇଁ ମୂଲ୍ୟ ବୃଦ୍ଧି କରିଥାଏ। ମୁଖ୍ୟ ଡିଜାଇନ୍ ଆବଶ୍ୟକତା ହେଉଛି ଉପଯୁକ୍ତ ତାଲିମ ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ତଦାରଖ-କେବଳ ନାମମାତ୍ର ପଦବୀ ନୁହେଁ।

4. ସି. ୱାଇ. ଏସ୍. ଡି.-ଯୁବ ଓ ସାମାଜିକ ବିକାଶ କେନ୍ଦ୍ର (ଓଡ଼ିଶା)

ସି. ୱାଇ. ଏସ୍. ଡି. ଓଡ଼ିଶାର ନିଜସ୍ୱ ଆଦର୍ଶ ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଅନ୍ୟତମ ଏବଂ ଆଦିବାସୀ ଜି. ବି. ଭି. ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଏହା କ "ଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛି ତାହା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପରୀକ୍ଷଣର ଯୋଗ୍ୟ କୋଭିଡ-19 ସମୟରେ ଏବଂ ପରେ କୋରାପୁଟ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବୋଇପାରିଗୁଡା ବ୍ଲକ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଦୁର୍ଗମ ଆଦିବାସୀ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିକ ଜି. ବି. ଭି. ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପାଇଁ ଏକ ମଡେଲ।

ସି. ୱାଇ. ଏସ୍. ଡି. ଆଭିମୁଖ୍ୟକୁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ କରିଥିବା ପ୍ରମୁଖ ଡିଜାଇନ୍ ଉପାଦାନଗୁଡ଼ିକ ହେଲାଃ ସେମାନେ କେବଳ ମହିଳା ନୁହନ୍ତି, ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ଭିତରୁ ଉଭୟ ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳା ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀଙ୍କୁ ନିଯୁକ୍ତି ଦେଇଥିଲେ; ସେମାନେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀଙ୍କ ସହିତ ଅଙ୍ଗନୱାଡି କର୍ମୀ ଏବଂ ଆଶା କର୍ମୀମାନଙ୍କୁ ତାଲିମ ଦେଇଥିଲେ; ମହିଳାମାନେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ସେବାରେ ପହଞ୍ଚିବେ ବୋଲି ଆଶା କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ସେମାନେ ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ହେଲ୍ପଡେସ୍କ ସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ; ଏବଂ ସେମାନେ ହେଲ୍ପଡେସ୍କଗୁଡ଼ିକୁ ପଞ୍ଚାୟତ ଏବଂ ବ୍ଲକ ଶିଶୁ ସୁରକ୍ଷା ଅଧିକାରୀଙ୍କ ସହ ଯୋଡ଼ିଥିଲେ-ଯାହା ଏକ ଅନ୍ତିମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏକ ପ୍ରକୃତ.ରେଫରଲ ମାର୍ଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା।

ଏକ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ପରୀକ୍ଷଣରୁ ହୋଇନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଫଳାଫଳଗୁଡିକ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲାଃ ଦୁଇ ଡଜନରୁ ଅଧିକ ଏ. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଏବଂ ଆଶା ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ; ହେଲ୍ପଡେସ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା; ଯେଉଁ ମହିଳାମାନେ ପୂର୍ବରୁ କେବେ ହିଂସା ଅଭିଯୋଗ କରିନଥିଲେ ସେମାନେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ; ସର୍ପଞ୍ଚ ଏବଂ ୱାର୍ଡ ସଦସ୍ୟମାନେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ନିଯୋଜିତ ହୋଇଥିଲେ।

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଃଆଦିବାସୀ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଗୋଷ୍ଠୀ-ଆଧାରିତ ଜି. ବି. ଭି. ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରେ ଆରମ୍ଭରୁ ପୁରୁଷଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ଆବଶ୍ୟକ-ଏକ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଚିନ୍ତାଧାରା ଭାବରେ ନୁହେଁ। ପୁରୁଷ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ, ପୁରୁଷ ପଞ୍ଚାୟତ ସଦସ୍ୟ, ଏବଂ ପୁରୁଷ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ନେତାମାନେ ଯେଉଁମାନେ ହିଂସା ନିବାରଣକୁ ବୁଝନ୍ତି ସେମାନେ ସମାଧାନର ଏକ ଅଂଶ | ସମଗ୍ର ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଲିଙ୍ଗ ନିୟମ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ କେବଳ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ରିତ କରୁଥିବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଲଢ଼ୁଛି |

5. କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀ (କେରଳ)

1998 ରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା କେରଳର କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଆଜି 2.98 ଲକ୍ଷ ପଡ଼ୋଶୀ ଗୋଷ୍ଠୀରେ 45 ଲକ୍ଷ ମହିଳାଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିଛି-ଭାରତରେ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ଇକୋସିଷ୍ଟମ୍ ସବୁଠାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ ହୋଇଛି | ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରାସଙ୍ଗିକତା ଉଭୟ ଆକାଂକ୍ଷୀ ଏବଂ ସତର୍କ |

ଆଇ. ଟି. ଏବଂ ଇଲେକ୍ଟ୍ରୋନିକ୍ସ ସମେତ 18ଟି କ୍ଷେତ୍ରରେ ମହିଳା ନେତୃତ୍ୱାଧୀନ କ୍ଷୁଦ୍ର ଉଦ୍ୟୋଗ; ଗୋଷ୍ଠୀ ରୋଷେଇ ଘର, ଚୁକ୍ତିଭିତ୍ତିକ ଚାଷ ଏବଂ ସାମାଜିକ ସେବା ପରିଚାଳନା କରୁଥିବା ମହିଳା; ନିର୍ବାଚିତ ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କ ମାଧ୍ୟମରେ ସ୍ଥାନୀୟ ସଂସ୍ଥା ବ୍ୟବସ୍ଥା ସହିତ ସିଧାସଳଖ ସମନ୍ୱୟ; ଏବଂ ଘରୋଇ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହ୍ରାସ ଉପରେ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟେଡ ଫଳାଫଳ ସହିତ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଦୂରୀକରଣ ଆଦେଶ ଆଦି, କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀଙ୍କ ସଫଳତାଗୁଡ଼ିକ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଞ୍ଚୟର ବାହାରେ ରହିଛି।

କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀ ଯାହା ହାସଲ କରିଛନ୍ତି-ଏବଂ ମିଶନ ଶକ୍ତି, ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟା ସତ୍ତ୍ୱେ, ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ହାସଲ କରିପାରିନାହିଁ-ତାହାର କାରଣ ହେଉଛି ସରକାରୀ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାର ଗଭୀରତା, ସଂସ୍ଥାଗତ ସହାୟତା ଢାଞ୍ଚାର ଗୁଣବତ୍ତା, ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ, ତିନି ଦଶନ୍ଧି ଧରି ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ବିକଶିତ କରିବା ପାଇଁ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଧୈର୍ଯ୍ୟ। କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ସହିତ ଫେଡେରେସନ୍ ଏବଂ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଦସ୍ୟଙ୍କ ରାଜନୈତିକ ସଶକ୍ତିକରଣରେ ବିପୁଳ ବିନିଯୋଗ କରିଥିଲେ। ଏହା ନାଟକୀୟ ଭାବରେ ଉଚ୍ଚ ବେସଲାଇନ୍ ମହିଳା ସାକ୍ଷରତା ଏବଂ ସାମାଜିକ ମାନଦଣ୍ଡ ସହିତ କେରଳ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲା।

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ହସ୍ତାନ୍ତରଯୋଗ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଃ'କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀ'ମଡେଲକୁ ପାଇକାରୀ ଭିତ୍ତିରେ ଓଡ଼ିଶାକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ-ଏହାର ମୌଳିକ ସ୍ଥିତି ବହୁତ ଭିନ୍ନ। କିନ୍ତୁ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକୁ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପୂର୍ଣ୍ଣ ନାଗରିକ ଏବଂ ରାଜନୈତିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଦିଗରେ ଏକ ବହୁ-ଦଶନ୍ଧି ଯାତ୍ରାର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ବିନ୍ଦୁ ଭାବେ ବିବେଚନା କରିବାର ନୀତି, ସଶକ୍ତିକରଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଅନ୍ତିମ ବିନ୍ଦୁ ଭାବେ ନୁହେଁ, ସିଧାସଳଖ ଲାଗୁ ହୋଇଥାଏ।'ମିଶନ ଶକ୍ତି'ପଚିଶ ବର୍ଷ ପୁରୁଣା ଏବଂ ଏହା ଅସାଧାରଣ ପହଂଚ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି। ଓଡ଼ିଶାର ମହିଳା ଆନ୍ଦୋଳନର ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ଗଭୀରତା ଉପରେ ଆଧାରିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ, ବ୍ୟାପକତା ଉପରେ ନୁହେଁ।

ଚତୁର୍ଥ ଭାଗ-ଓଡ଼ିଶା ଅଭିଯୋଜନ-କ "ଣ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୁଏ, କ" ଣ ହୁଏ ନାହିଁ, କ "ଣ ନିର୍ମାଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ

ସିଧାସଳଖ କ "ଣ ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହୁଏ

ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି.-ଏଜ୍-ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ମଡେଲ୍ମିଶନ ଶକ୍ତି ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଏହା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇସାରିଛି। ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ପ୍ରମାଣରୁ ଯାହା ସ୍ଥାନାନ୍ତରିତ ହେଉଛି ତାହା ହେଉଛି ଏହି ବୁଝାମଣା ଯେ ଏହି ମଞ୍ଚରେ ସଞ୍ଚୟ ଏବଂ ଋଣ ଠାରୁ ଅଧିକ ଅର୍ଥ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଆଇନଗତ ସାକ୍ଷରତା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ସୂଚନା, ଯୋଜନା ସଚେତନତା ଏବଂ ସାମୂହିକ ସମର୍ଥନ ସମାନ ଭିତ୍ତିଭୂମିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି। ମିଶନ ଶକ୍ତି ଏସଏଚଜି ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଏନ୍ଜିଓମାନେ ଏହି ସ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ଯାହା ରହିଛି ତାହା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛନ୍ତି-ସମାନ୍ତରାଳ ଢାଞ୍ଚା ନିର୍ମାଣ ନକରି।

ଗୋଷ୍ଠୀ-ଆଧାରିତ ଜି. ବି. ଭି. ପ୍ରତିକ୍ରିୟା- ବିଶେଷ କରି ତାଲିମପ୍ରାପ୍ତ ପୁରୁଷ ଏବଂ ମହିଳା ଗ୍ରାମ ସ୍ତରୀୟ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀଙ୍କ ବ୍ୟବହାର, ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ରେଫରଲ ମାର୍ଗ ସହିତ ସଂଯୁକ୍ତ-ସୁଦୂର ଆଦିବାସୀ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରେ କାରଣ ଏହା ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଦୁର୍ଗମ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ସିଷ୍ଟମରେ ନେଭିଗେଟ୍ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ | ସିୱାଇଏସଡି କୋରାପୁଟରେ ଏହା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥିଲା | ଏହି ମଡେଲ ଓଡ଼ିଶାର ଉଚ୍ଚ-ଜିବିଭି ଜିଲ୍ଲାରେ ମାପନୀୟ |

ମହିଳା ରାଜନୈତିକ ନେତୃତ୍ୱର ସମର୍ଥନ- ନିର୍ବାଚିତ ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଯାହା ଆଇନଗତ ଜ୍ଞାନ, ଏକତା ନେଟୱାର୍କ ଏବଂ ଶାସନ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ସୃଷ୍ଟି କରେ-ଭାରତର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ଥାନରୁ ସିଧାସଳଖ ରାଜ୍ୟ ସ୍ତରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସ୍ଥାନାନ୍ତର | ଓଡ଼ିଶାରେ ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡ଼ିକରେ 50 ପ୍ରତିଶତ ସଂରକ୍ଷଣ ଅଛି | ରାଜନୈତିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିଦ୍ୟମାନ | ନିର୍ବାଚିତ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମର୍ଥନ ଢାଞ୍ଚା ପୁରୁଷ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପ୍ରକୃତରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର ଭାବରେ ବିଦ୍ୟମାନ ନାହିଁ |

ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଫେଡେରେସନ୍ ମାଇକ୍ରୋ-ଏଣ୍ଟରପ୍ରାଇଜ୍- ମିଶନ ଶକ୍ତିର ନୂତନ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବେ ଏହି ଦିଗରେ ଆଗକୁ ବଢ଼ୁଛି, ଯେଉଁଥିରେ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଦସ୍ୟମାନେ ସେବା ପାଇଁ ସରକାରୀ ଚୁକ୍ତି ପରିଚାଳନା କରୁଛନ୍ତି। କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀ ଏବଂ ସେବା ପକ୍ଷରୁ ମିଳିଥିବା ପ୍ରମାଣ ହେଉଛି ଯେ ସମବାୟ ସମିତିରେ ପରିଣତ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟଶୀଳ ପୁଞ୍ଜିର ଉପଲବ୍ଧତା ସହିତ ସ୍ଥାୟୀ ଉଦ୍ୟୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ। ଏନ୍. ଜି. ଓ. ଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବସାୟିକ ବିକାଶ ସହାୟତା, ବଜାର ସଂଯୋଗ ଏବଂ ଆର୍ଥିକ ସାକ୍ଷରତା ପ୍ରଦାନ କରି ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ସମର୍ଥନ କରିପାରିବେ, ଯାହା ସାଧାରଣତଃ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ହୋଇନଥାଏ।

କ "ଣ ପାଇଁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଖାପଖୁଆଇବା ଆବଶ୍ୟକ

ଆଇନଗତ ସହାୟତା ଏବଂ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରାପ୍ତି- ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ରହିଛି (ୱାନ୍ ଷ୍ଟପ୍ ସେଣ୍ଟର, ଆଇନ ସେବା କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ, ପକ୍ସୋ ଏବଂ ଘରୋଇ ହିଂସା ଆଇନ) କିନ୍ତୁ ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଆଦିବାସୀ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା, ଭାଷା, ସାକ୍ଷରତା ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ବ୍ୟାପକ। ଏହି ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଆଇନଗତ ସହାୟତା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରରେ-ଓଡ଼ିଆ ଏବଂ ଆଦିବାସୀ ଭାଷାରେ-ଆଇନଗତ ସଚେତନତା ସୃଷ୍ଟି

କରିବା ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଏବଂ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀଯ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ବ୍ଯବସ୍ଥା ମଧ୍ଯରେ ଧୈର୍ଯ୍ଯଶୀଳ ସମ୍ପର୍କ ସୃଷ୍ଟି କରିବା।

ଜୀବିକା କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମର ରୂପରେଖଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାଯର ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କୃଷି ଶ୍ରମର ଋତୁକାଳୀନତା, ଜଙ୍ଗଲ ଉତ୍ପାଦ ସଂଗ୍ରହ (ପ୍ରାଯତଃ ମହିଳାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ) ର କେନ୍ଦ୍ରୀଯତା, ଏବଂ ଜମି ଅଧିକାର ପ୍ରସଙ୍ଗ ଯେଉଁଥିରେ ମହିଳାମାନେ ସୁରକ୍ଷିତ କାର୍ଯ୍ଯକାଳ ବିନା କାର୍ଯ୍ଯ କରନ୍ତି, ତାହା ହିସାବକୁ ନେବା ଆବଶ୍ଯକ। ଅଣ-ଆଦିବାସୀ ସନ୍ଦର୍ଭ ପାଇଁ ନିର୍ମିତ ମାନକ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଜୀବିକା ମଡେଲ୍-ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଖରେ ସମଯ, ଗତିଶୀଳତା ଏବଂ ସଞ୍ଚଯ ସ୍ଥିରତା ଅଛି ବୋଲି ଧରିନେବା-ଉଚ୍ଚ ଦାରିଦ୍ର୍ଯ ଥିବା ଆଦିବାସୀ ବ୍ଲକର ପି. ଭି. ଟି. ଜି. ଏବଂ ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତି ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ମୌଳିକ ପୁନଃ ଡିଜାଇନ୍ ଆବଶ୍ଯକ |

ଲିଙ୍ଗଗତ ନିଯମ ପରିବର୍ତ୍ତନ କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମଆଦିବାସୀ ସମ୍ପ୍ରଦାଯରେ ଏହା ବୁଝିବା ଆବଶ୍ଯକ ଯେ ଓଡ଼ିଶାର 62ଟି ଅନୁସୂଚିତ ଜନଜାତିର ଆଭ୍ଯନ୍ତରୀଣ ବିବିଧ ଲିଙ୍ଗଗତ ମାନଦଣ୍ଡ ରହିଛି-ଜାତିଭିତ୍ତିକ ହିନ୍ଦୁ ସମାଜ ତୁଳନାରେ କିଛି ଅଧିକ ସମତାବାଦୀ, କିଛି ନାହିଁ। ମୁଖ୍ଯଧାରାର ସମ୍ପ୍ରଦାଯଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିବା ଏକ ବ୍ଯାପକ "ଲିଙ୍ଗ ସମ୍ବେଦନଶୀଳତା" କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମ ମାଲକାନଗିରିର ବୋଣ୍ଡା ସମ୍ପ୍ରଦାଯ କିମ୍ବା ରାଯଗଡ଼ାର ଡୋଙ୍ଗରିଆ କୋଣ୍ଡ୍ ମଧ୍ଯରେ କାମ କରିବ ନାହିଁ। ପ୍ରତ୍ଯେକ ସମ୍ପ୍ରଦାଯର ମାନଦଣ୍ଡକୁ ପ୍ରକୃତରେ ବୁଝିବା, ବିଦ୍ଯମାନ ସମତାବାଦୀ ଉପାଦାନରୁ ନିର୍ମାଣ କରିବା ଏବଂ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଗୋଷ୍ଠୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ମାଧ୍ଯମରେ କାର୍ଯ୍ଯ କରିବା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିବାର ଆବଶ୍ଯକତା ରହିଛି।

କ "ଣ ନିର୍ମାଣ ହେବା ଆବଶ୍ଯକ

ଓଡ଼ିଶାର ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ପରିଦୃଶ୍ଯରେ ଦୁଇଟି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଶୂନ୍ଯସ୍ଥାନ ରହିଛି, ଯାହାର ଖାପଖୁଆଇବା ପାଇଁ କୌଣସି ସମାଧାନ ନାହିଁ।

ପ୍ରଥମଟି ହେଉଛି**ଆଦିବାସୀ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜମି ଅଧିକାର ସୁରକ୍ଷା**ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଆଇନ ସତ୍ତ୍ୱେ, ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବ୍ଯକ୍ତିଗତ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଉପାଧି ବିରଳ। ମିଶନ ଶକ୍ତିର ପ୍ରସାର ସତ୍ତ୍ୱେ, କୃଷି ଜମି ପଟ୍ଟା ଉପରେ ମହିଳାଙ୍କ ନାମ ବ୍ଯତିକ୍ରମ। ଜମି ସୁରକ୍ଷା ବିନା, ମହିଳାଙ୍କ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ସଂରଚନାତ୍ମକ ଭାବରେ ଦୁର୍ବଳ-ଛାଡପତ୍ର, ମୃତ୍ଯୁ, କିମ୍ବା ପାରିବାରିକ ବିବାଦ ସେମାନେ ନିର୍ମାଣ କରିଥିବା ସମସ୍ତ ଜିନିଷକୁ ଲିଭାଇ ଦେଇପାରେ | ଜମି ଅଧିକାର ଡକ୍ଯୁମେଣ୍ଟେସନ୍, ଏଫ୍. ଆର୍. ଏ. ଦାବି ସୁବିଧା, ଏବଂ ମହିଳାଙ୍କ ସମ୍ପତ୍ତି ଦାବି ପାଇଁ ଆଇନଗତ ସମର୍ଥନରେ ବିଶେଷଜ୍ଞ ଏନ୍. ଜି. ଓ. ମୌଳିକ କାର୍ଯ୍ଯ କରୁଛନ୍ତି ଯାହା ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ସଞ୍ଚଯ କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମ ବିକଳ୍ପ କରିପାରିବ ନାହିଁ | ଏହି କାର୍ଯ୍ଯ ମନ୍ଥର, ଅସମ୍ମାନଜନକ, ଏବଂ ଆଇନଗତ ବିଶେଷଜ୍ଞତା ଆବଶ୍ଯକ କରେ ଯାହା ଅଧିକାଂଶ ଏନଜିଓ ପାଖରେ ନାହିଁ | ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିବାର ଆବଶ୍ଯକତା ଅଛି |

ଦ୍ୱିତୀଯଟି ହେଉଛି**ଆବାସ ସ୍ତରରେ ଜୀବିତ-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ଜି. ବି. ଭି. ସେବା**ଜିଲ୍ଲା ମୁଖ୍ଯାଳଯରେ ଥିବା ୱାନ ଷ୍ଟପ୍ ସେଣ୍ଟର ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ, ଯେଉଁମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବେ। ନବରଙ୍ଗପୁରର ଅଧିକାଂଶ ଆଭ୍ଯନ୍ତରୀଣ ବ୍ଲକ୍‌ରେ ମହିଳାମାନେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବେ ନାହିଁ। ଯାହା ନାହିଁ ତାହା ହେଉଛି ଯତ୍ନର ଏକ କାର୍ଯ୍ଯକ୍ଷମ ଧାରାବାହିକତା-ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରୀଯ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିକ୍ରିଯା, ବ୍ଲକ ସ୍ତରୀଯ ପରାମର୍ଶ, ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀଯ ଆଶ୍ରଯ ଏବଂ ଆଇନଗତ ସହାଯତା-ଯାହା ପ୍ରକୃତରେ ଏକ ବ୍ଯବସ୍ଥା ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ଯ କରେ। ବ୍ଯକ୍ତିଗତ ଅଂଶ ବିଦ୍ଯମାନ | ବ୍ଯବସ୍ଥା ନାହିଁ | ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥାଯୀ ଏନଜିଓ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା, ସରକାରୀ ସହଭାଗୀତା ଏବଂ ବହୁ-ବର୍ଷର ପାଣ୍ଠି ଆବଶ୍ଯକ କରେ ଯାହା ଏକ ସାଧାରଣ ପ୍ରକଳ୍ପ ଅନୁଦାନ ପରି କିଛି ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ |

ପଞ୍ଚମ ଭାଗ-ସରକାରୀ ଯୋଜନାର ମାନଚିତ୍ରଣ

ମିଶନ ଶକ୍ତି (ଓଡ଼ିଶା):ରାଜ୍ଯରେ ପ୍ରାଥମିକ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ କାର୍ଯ୍ଯକ୍ରମ-6 ଲକ୍ଷ ଏସଏଚଜି, 70 ଲକ୍ଷ ସଦସ୍ଯ, ଜିପି/ବ୍ଲକ/ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଫେଡେରେସନ୍. ଏନଜିଓ ଭୂମିକାଃ ଏସଏଚଜିର ଗୁଣବତ୍ତା, ଫେଡେରେସନ୍ ବିକାଶ, ବଜାର ସଂଯୋଗ, ଏସଏଚଜି ବୈଠକରେ ଆଇନଗତ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ଯ ବିଷଯବସ୍ତୁ ଯୋଗ କରିବା ଏବଂ ଏସଏଚଜି ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ମାଧ୍ଯମରେ

ସରକାରୀ ଯୋଜନା ସହିତ ସଂଯୋଗ।

ମମତା ଯୋଜନାଃପ୍ରସବପୂର୍ବ ଏବଂ ପ୍ରସବ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଯତ୍ନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କରୁଥିବା ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ତ୍ତମୂଳକ ମାତୃତ୍ୱ ସୁବିଧା (କିସ୍ତିରେ ₹5,000). ଏନ୍. ଜି. ଓ. ଭୂମିକାଃ ପଞ୍ଜୀକରଣ ସହାୟତା, ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟେସନ୍ ସୁବିଧା, ପି. ଭି. ଟି. ଜି. ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ ବହିଷ୍କାର ଉପରେ ନଜର ରଖିବା।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ଯୋଜନାଃବିପିଏଲ ପରିବାରଗୁଡ଼ିକୁ ମାଗଣା ଏଲପିଜି ସଂଯୋଗ। ବାୟୋମାସ ରୋଷେଇ ଦ୍ୱାରା ମହିଳାଙ୍କ ସମୟ ଏବଂ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ବୋଝକୁ ସିଧାସଳଖ ହ୍ରାସ କରିଥାଏ। ଏନଜିଓ ଭୂମିକାଃ ସଚେତନତା, ପଞ୍ଜୀକରଣ, ରିଫିଲ ସବସିଡି ଉପରେ ଫଲୋ-ଅପ୍, ଏବଂ ପ୍ରକୃତ ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ନଜର ରଖିବା (ରିଫିଲ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେତୁ ଅନେକ ସଂଯୋଗ ନିଷ୍କ୍ରିୟ)।

ଏକ ଷ୍ଟପ୍ କେନ୍ଦ୍ର (ସଖୀ କେନ୍ଦ୍ର):ହିଂସା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସମନ୍ୱିତ ସହାୟତା-ଚିକିତ୍ସା, ଆଇନ, ପୋଲିସ, ଆଶ୍ରୟ, ମନୋସାମାଜିକ। ଓଡ଼ିଶାରେ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ଓ. ଏସ୍. ସି. ରହିଛି। ଏନ୍. ଜି. ଓ. ର ଭୂମିକାଃ ଗୋଷ୍ଠୀ ଏବଂ ଓ. ଏସ୍. ସି. ମଧ୍ୟରେ ସେତୁ; ଓ. ଏସ୍. ସି. ସେବା ବିଷୟରେ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରୀୟ ସଚେତନତା; ସର୍ଭାଇଭର୍ ସହଯୋଗ।

ଡି. ଏ. ୱାଇ.-ଏନ୍. ଆର୍. ଏଲ୍. ଏମ୍. (ଦୀନଦୟାଲ ଅନ୍ତ୍ୟୋଦୟ ଯୋଜନା-ଜାତୀୟ ଗ୍ରାମୀଣ ଜୀବିକା ମିଶନ):ଓଡ଼ିଶାରେ ଓ. ଆର୍. ଏମ୍. ଏ. ଏସ୍. ଜରିଆରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗଠନ ଏବଂ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ. ଏନ୍. ଜି. ଓ. ର ଭୂମିକାଃ ଗୋଷ୍ଠୀ ସ୍ତରରେ ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀ ଗୁଡ଼ିକର ଗୁଣବତ୍ତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା, ବିଶେଷ କରି ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳରେ, ଯେଉଁଠାରେ ସରକାରଙ୍କ ପହଂଚ ସୀମିତ।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆବାସ ଯୋଜନା-ଗ୍ରାମୀଣଃଆବାସ ଯୋଜନା ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ ଟାଇଟଲ୍ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟରେ ମହିଳାଙ୍କ ନାମ ଆବଶ୍ୟକ କରେ | ଏନଜିଓ ଭୂମିକାଃ ନିଶ୍ଚିତ କରନ୍ତୁ ଯେ ପିଭିଟିଜି ଏବଂ ଏସସି ମହିଳାଙ୍କ ନାମ ପ୍ରକୃତରେ ରେକର୍ଡ ହୋଇଛି, ନିର୍ମାଣ ଗୁଣବତ୍ତା ତଦାରଖକୁ ସମର୍ଥନ କରେ, ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଭିତ୍ତିଭୂମି ପାଇଁ ଏମଜିଏନଆରଇଜିଏସ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରେ |

ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ (2006):ଆଦିବାସୀ ପରିବାର ପାଇଁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ। ଉଭୟ ପତି/ପତ୍ନୀଙ୍କ ପାଇଁ ଆଇ. ଏଫ୍. ଆର୍. ଶୀର୍ଷକରେ ମହିଳାଙ୍କ ନାମ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ. ଏନ୍. ଜି. ଓ. ଭୂମିକାଃ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଚେତନତା, ଦାବି ପ୍ରସ୍ତୁତି ସମର୍ଥନ, ବିଚାରାଧୀନ ଦାବି ଉପରେ ଡି. ଏଲ୍. ସି. ସହିତ ଫଲୋ-ଅପ୍, ଏବଂ ସି. ଏଫ୍. ଆର୍. ଶାସନରେ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଓକିଲାତି |

ବେଟି ବଚାଓ ବେଟି ପଢ଼ାଓଃଜନ୍ମ ସମୟରେ ଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ, ବାଳିକା ଶିକ୍ଷା ଏବଂ ସୁରକ୍ଷା ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦିଅନ୍ତୁ. ଏନ୍. ଜି. ଓ. ଭୂମିକାଃ ଗୋଷ୍ଠୀ ସଚେତନତା, ବିଦ୍ୟାଳୟ ପଞ୍ଜୀକରଣ ତଦାରଖ, ଏବଂ କିଶୋର ଝିଅମାନଙ୍କୁ ଛାତ୍ରବୃତ୍ତି ଯୋଜନା ସହିତ ଯୋଡ଼ିବା।

ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନାଃ2024 ରେ 68 ପ୍ରତିଶତ ଋଣ ମହିଳା ଉଦ୍ୟୋଗୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା. ଏନ୍. ଜି. ଓ. ଭୂମିକାଃ ଆର୍ଥିକ ସାକ୍ଷରତା, ଋଣ ଆବେଦନ ସହାୟତା, ଏବଂ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି.-ସଂଯୁକ୍ତ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଉଦ୍ୟୋଗ ପାଇଁ ବ୍ୟବସାୟ ବିକାଶ।

ଷଷ୍ଠ ଭାଗ-ଅଧିକ ପଢ଼ିବା-ଯାହା ଲେଖାଯାଇଛି ସେଥିରୁ ସର୍ବୋତ୍ତମ

ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ପ୍ରମାଣଃ

- ସାମୂହିକ ସଶକ୍ତିକରଣର ଶକ୍ତି ମହିଳା *-କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, ପି. ଏମ୍. ସି. (2021): ପୂର୍ବ ଭାରତରେ ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ଇ. ଏ. ଆଇ. ବ୍ୟବହାର କରି ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ସବୁଠାରୁ ଯତ୍ନଶୀଳ ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଧ୍ୟୟନ। ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଗୁଡ଼ିକ କ "ଣ କରନ୍ତି ଏବଂ କ" ଣ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି ନାହିଁ ତାହା ସ୍ଥିର କରିଥାଏ। କୌଣସି ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଆଧାରିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାକୁ ପଢ଼ିବା ଆବଶ୍ୟକ।

- ମହିଳା ସ୍ୱୟଂ ସହାୟକ ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଦ୍ୱାରା ସାର୍ବଜନୀନ ନିଷ୍ପତ୍ତି ଗ୍ରହଣ ଏବଂ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣରେ ଏହାର ଯୋଗଦାନ-ଜାଭାଲେଟା ଗାଲ ଏବଂ କର୍ବେଟ୍, ବିଶ୍ୱ ବିକାଶ ନୀତି (2024): ସ୍ଥାୟୀ ସଶକ୍ତିକରଣର ମାର୍ଗ ଭାବେ କେବଳ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆୟ ନୁହେଁ, ସାମୂହିକ ସାର୍ବଜନୀନ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଏ। କୁମାର ଅଧ୍ୟୟନ ସହିତ ଏହାର ଉପଯୋଗ କରନ୍ତୁ।

ଓଡ଼ିଶା ପ୍ରସଙ୍ଗଃ

- କେ. ବି. କେ.-ଆଇ. ଆଇ. ପି. ଏ. (ଏକାଧିକ ଲେଖକ) ରେ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣ ଉପରେ ମିଶନ ଶକ୍ତିର ପ୍ରଭାବକୁ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ କରିବାଃ ଓଡ଼ିଶାର ସର୍ବାଧିକ ବଞ୍ଚିତ ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକରେ ମିଶନ ଶକ୍ତି ଫଳାଫଳର ସବୁଠାରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଅଧ୍ୟୟନ। କଳାହାଣ୍ଡି, କୋରାପୁଟ, ବଲାଙ୍ଗିର କିମ୍ବା ଆଖପାଖ ଜିଲ୍ଲାରେ ମହିଳା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଡିଜାଇନ୍ କରୁଥିବା ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ପଠନ।
- ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣଃ ମିଶନ ଶକ୍ତି ପାଇଁ ସେବା ଶିକ୍ଷା *-ଓଡ଼ିଶା ପ୍ଲସ୍ (2025): ମିଶନ ଶକ୍ତି କ "ଣ ହାସଲ କରିଛି ଏବଂ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କ" ଣ କରିନାହିଁ, ତାହାର ଏକ ସଠୋଟ ତୁଳନାତ୍ମକ ବିଶ୍ଳେଷଣ, ସେବା ମାନଦଣ୍ଡକୁ ବ୍ୟବହାର କରି। ପଠନଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ବ୍ୟବହାରିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଉପଯୋଗୀ।

ଜି. ବି. ଭି.:

- ଓଡ଼ିଶାରେ ଲିଙ୍ଗ-ଭିତ୍ତିକ ହିଂସାର ବିଶ୍ଳେଷଣ-ଜର୍ଣ୍ଣାଲ୍ ଅଫ୍ ପଲିଟିକାଲ୍ ସାଇନ୍ସ ଆଣ୍ଡ ଗଭର୍ଣ୍ଣାନ୍ସ (2025): ଓଡ଼ିଶାର ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଜିବିଭି ଢାଞ୍ଚା, ନ୍ୟାୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ଏବଂ ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାର ସଦ୍ୟତମ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ପରୀକ୍ଷା।
    - ଦକ୍ଷ ରାଜ୍ୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ଭାରତରେ ଜି. ବି. ଭି. କୁ ରୋକିବାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ *-କ୍ୱାଣ୍ଟମ୍ ହବ୍ (2024): ଏକାଧିକ ବିଭାଗରେ ଦାୟିତ୍ୱ ବିସ୍ତାର କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଏକୀକୃତ, ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ଜି. ବି. ଭି. ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଭିତ୍ତିଭୂମି ପାଇଁ ଯୁକ୍ତି | ଓଡ଼ିଶାର ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରୀୟ ଯୋଜନା ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ |

ରାଜନୈତିକ ସଶକ୍ତିକରଣଃ

- ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡ଼ିକରେ 30 ବର୍ଷର ମହିଳା ସଂରକ୍ଷଣରୁ ଶିକ୍ଷା *-ଓ. ଆର୍. ଏଫ୍. (2024): ପ୍ରକ୍ସି-ପ୍ରଧାନ ଗତିଶୀଳତା ଉପରେ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ, ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ସଂରକ୍ଷଣ କ "ଣ ହାସଲ କରିଛି ଏବଂ କ" ଣ ହାସଲ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଛି ତାହାର ସବୁଠାରୁ ସାମ୍ପ୍ରତିକ ଆକଳନ।
- ପଞ୍ଚାୟତିରାଜରେ ସଂରକ୍ଷଣର ପ୍ରଭାବ-ଚଟ୍ଟୋପାଧ୍ୟାୟ ଏବଂ ଡୁଫ୍ଲୋ, ଦାରିଦ୍ର୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନଃ ମୌଳିକ ଆର. ସି. ଟି. ଅଧ୍ୟୟନ ଦର୍ଶାଉଛି ଯେ ସଂରକ୍ଷିତ ଆସନ ବିଶିଷ୍ଟ ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତଗୁଡ଼ିକ ମହିଳାମାନଙ୍କ ଭିତ୍ତିଭୂମି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଧିକ ନିବେଶ କରିଥାନ୍ତି। ସଂକ୍ଷିପ୍ତ, କଠୋର, ପ୍ରଭାବଶାଳୀ।

ବିଶ୍ୱସ୍ତରୀୟ ମଡେଲଃ

- ଭାରତର ଆତ୍ମନିଯୁକ୍ତ ମହିଳା ସଂଘଃ ବ୍ୟାପକ ସ୍ତରରେ ଗରିବ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଏକତ୍ରିତ କରି ସଶକ୍ତିକରଣ *-ବିଶ୍ୱ ବ୍ୟାଙ୍କଃ ସେବା ମଡେଲକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ଭାବେ ଡକ୍ୟୁମେଣ୍ଟ କରେ। ତଥାପି ସେବା ମାନକ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମଠାରୁ କ "ଣ ଭିନ୍ନ, ତାହାର ସର୍ବୋତ୍ତମ ଏକକ ସମୀକ୍ଷା।

ଏକ ଅନ୍ତିମ ଟିପ୍ପଣୀଃ କ "ଣ ଅଛି ଏବଂ କ" ଣ ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ମଧ୍ୟରେ ଦୂରତା

ଓଡ଼ିଶାରେ ଏପରି କିଛି ଅଛି ଯାହା ଅଧିକାଂଶ ଭାରତୀୟ ରାଜ୍ୟଗୁଡିକରେ ନାହିଁଃ ଏକ 25 ବର୍ଷ ପୁରୁଣା, ରାଜ୍ୟବ୍ୟାପୀ, ସରକାରୀ ସମର୍ଥିତ ମହିଳା ସଂଗଠନର ଭିତ୍ତିଭୂମି ଯାହା 70 ଲକ୍ଷ ମହିଳାଙ୍କ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ସାରିଛି। ମିଶନ ଶକ୍ତି ଏକ

ପାଇଲଟ ନୁହେଁ। ଏହା ଏକ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ | ପ୍ରଶ୍ନ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ ଏହାକୁ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ କି ନାହିଁ-ଏହା ପୂର୍ବରୁ ନିର୍ମିତ ହୋଇସାରିଛି-କିନ୍ତୁ ଏହା ଉପରେ କ'ଣ ନିର୍ମାଣ କରାଯିବ।

ବୈଶ୍ୱିକ ପ୍ରମାଣ, ଓଡ଼ିଶା-ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଗବେଷଣା, ଏବଂ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମୂଳକ ସଙ୍ଗଠନଗୁଡ଼ିକର ଅଭିଜ୍ଞତା ସବୁ ଗୋଟିଏ ଉତ୍ତରକୁ ସୂଚାଉଛିଃ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ମାଧ୍ୟମରେ ଆର୍ଥିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ହେଉଛି ମୂଳଦୁଆ, ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସୀମା ନୁହେଁ। ସେହି ମୂଳଦୁଆ ଉପରେ ଯାହା ରହିଛି-ଆଇନଗତ ସାକ୍ଷରତା, ଜି. ବି. ଭି. ପ୍ରତିକ୍ରିୟା, ରାଜନୈତିକ ନେତୃତ୍ୱ ସମର୍ଥନ, ଜମି ଅଧିକାର, ଆଦର୍ଶ ପରିବର୍ତ୍ତନ-ତାହା ହିଁ ଆର୍ଥିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣକୁ ପ୍ରକୃତ ଜୀବନ ପରିବର୍ତ୍ତନରେ ରୂପାନ୍ତରିତ କରିଥାଏ।

ଓଡ଼ିଶାର ମହିଳା କ୍ଷେତ୍ରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିବା ଏନ୍. ଜି. ଓ. ଗୁଡ଼ିକର ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ରହିଛିଃ ମିଶନ ଶକ୍ତି ପୂର୍ବରୁ ଯାହା କରିସାରିଛି ତାହାର ନକଲ କରିବା ନୁହେଁ, ବରଂ ଏହାକୁ ଆଗକୁ ନେବା। ଯେଉଁ ସ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ସରକାରୀ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହଜରେ ଯୋଡ଼ିପାରିବ ନାହିଁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ିବାକୁ ହେବ। ମିଶନ ଶକ୍ତିର ନିଜସ୍ୱ ଦକ୍ଷତା ତଥ୍ୟରୁ ଯାହା ଜଣାପଡ଼ୁଛି, ତାହା କମ୍ ଉପଯୋଗୀ-ସବୁଠାରୁ ଦୁର୍ଗମ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ଆଦିବାସୀ, ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ବାଦ ପଡ଼ିଥିବା-ସେହି ସମ୍ପ୍ରଦାୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା-ଏପରି ଜୀବନ-କୈନ୍ଦ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ନିର୍ମାଣ କରିବା, ଯାହା କେଉଁଠି ବି ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ସବୁଆଡ଼େ ଆବଶ୍ୟକ। ନିର୍ବାଚିତ ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବା, ଯେଉଁମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଆସନ ଅଛି କିନ୍ତୁ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱର ନାହିଁ।

ଏହା ଏକ ମନ୍ଥର କାର୍ଯ୍ୟ। ଏହା ଏପରି ଫଳାଫଳ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ଯାହାର ଚିତ୍ର ଉତ୍ତୋଳନ କରିବା କଷ୍ଟକର ଏବଂ ଏହାର ଶ୍ରେୟ ନିରୂପଣ କରିବା କଷ୍ଟକର। ଏହା ବାର୍ଷିକ ପ୍ରକଳ୍ପ ବିବରଣୀକୁ ଗ୍ରହଣ କରିନଥାଏ। ଏହା ମଧ୍ୟ କେତେକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଯାହା ସେହି ସମ୍ପ୍ରଦାୟଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ କରାଯାଇପାରିବ ଯେଉଁଠି ଏହାର ସର୍ବାଧିକ ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି।

ଏହି ସେକ୍ଟର୍ ପ୍ରାଇମର ଜାବା ସୁ ଟ୍ରଷ୍ଟ ଜ୍ଞାନ ଦଳ ଦ୍ୱାରା ଜାବା ସୁ ଜ୍ଞାନ କମନ୍ସର ଅଂଶ ଭାବରେ ଲେଖାଯାଇଥିଲା | ଏପ୍ରିଲ୍ 2026 ରେ ପ୍ରକାଶିତ | ସଂଶୋଧନ, ଯୋଗ କିମ୍ବା ଆଲୋଚନା ପାଇଁ ଃknowledge@jabasu.org*

ପ୍ରମାଣ ମାନଃ ବି-ବହୁ-ଅଧ୍ୟୟନ। ଏହି ପ୍ରାଇମର ଏକାଧିକ ସ୍ୱାଧୀନ ମୂଲ୍ୟାଙ୍କନ ଏବଂ ସହକର୍ମୀ-ସମୀକ୍ଷା ଅନୁସନ୍ଧାନ ଉପରେ ଆଧାରିତ। ଏହା ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ସମୀକ୍ଷାକୁ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱ କରେ ନାହିଁ। ଶେଷ ସମୀକ୍ଷାଃ ଏପ୍ରିଲ 2026 *

ସମ୍ବନ୍ଧିତ ଜ୍ଞାନ କମନ୍ସ ବିଷୟବସ୍ତୁ

- ଅଭ୍ୟାସ ଟିପ୍ପଣୀଃ ଏସ୍. ଏଚ୍. ଜି. ଫେଡେରେସନ୍ ମଡେଲ୍-ସଞ୍ଚୟ ଗୋଷ୍ଠୀ ବାହାରେ
- ଅଭ୍ୟାସ ଟିପ୍ପଣୀଃ ଦୂରବର୍ତ୍ତୀ ଆଦିବାସୀ ସନ୍ଦର୍ଭରେ ଗୋଷ୍ଠୀ-ଆଧାରିତ ଜି. ବି. ଭି. ପ୍ରତିକ୍ରିୟା
- ଅଭ୍ୟାସ ଟିପ୍ପଣୀଃ ମହିଳା ରାଜନୈତିକ ନେତୃତ୍ୱ-ନିର୍ବାଚିତ ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ କରିବା
- ସଙ୍ଗଠନର ସ୍ପଟଲାଇଟଃ ସେବା-ସହ-ସମାନତା ରଣନୀତି ଭାବେ ସଂଘର୍ଷ ଏବଂ ବିକାଶ
- ଅର୍ଗ ସ୍ପଟଲାଇଟଃ କୋରାପୁଟର ଆଦିବାସୀ ଗ୍ରାମରେ ସି. ୱାଇ. ଏସ୍. ଡି.-ଜି. ବି. ଭି. ପ୍ରତିକ୍ରିୟା
- ଅର୍ଗ ସ୍ପଟଲାଇଟଃ କୁଦୁମ୍ବଶ୍ରୀ-ଏକ ପରିପକ୍ୱ ମହିଳା ଇକୋସିଷ୍ଟମ କିପରି ଦେଖାଯାଏ
- ସେକ୍ଟର ପ୍ରାଇମରଃ ଶିଶୁ କଲ୍ୟାଣ (ସେକ୍ଟର 1)-ମାତୃ ଅର୍ଥନୀତି ଲିଙ୍କ
- ସେକ୍ଟର ପ୍ରାଇମରଃ ସାମାଜିକ ନ୍ୟାୟ ଏବଂ ଆଦିବାସୀ କଲ୍ୟାଣ (ସେକ୍ଟର 3)-ଆନ୍ତଃବିଭାଗୀୟ ବ୍ୟତିକ୍ରମ

ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିବା ସରକାରୀ ଯୋଜନାଗୁଡ଼ିକଃ

- ମିଶନ ଶକ୍ତି/ଓଆରଏମଏଏସ
- ମମତା ଯୋଜନା
- ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳା ଯୋଜନା
- ୱାନ୍ ଷ୍ଟପ୍ ସେଣ୍ଟର (ସଖୀ)

- ଡେ-ଏନ୍. ଆର୍. ଏଲ୍. ଏମ୍./ଓ. ଆର୍. ଏମ୍. ଏ. ଏସ୍.
- ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଆବାସ ଯୋଜନା-ଗ୍ରାମୀଣ
- ଜଙ୍ଗଲ ଅଧିକାର ଅଧିନିୟମ 2006
- ବେଟି ବଚାଓ ବେଟି ପଢ଼ାଓ
- ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୁଦ୍ରା ଯୋଜନା

Published by JaBaSu Trust. For corrections or additions: knowledge@jabasu.org